

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 140346 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl
info@stichtsevecht.nl

Raadsvoorstel

Onderwerp

Keuze nieuwe afvalinzamelaar per 2027

Begrotingswijziging

Nee

Datum raadsvergadering

30 september 2025

Portefeuillehouder

H. van den Akker

Organisatie onderdeel

Ontwikkeling Leefomgeving en Economie

E-mail opsteller

lykle.ganzevoort@stichtsevecht.nl

Telefoonnummer opsteller

Registratie nummer

726138

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

1. Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken over het principebesluit om toe te treden tot Cyclus N.V. voor de inzameling van huishoudelijk afval per 1 januari 2027.

Samenvatting

Met het oog op de aflopende contracten per 1 januari 2027 met de huidige afvalinzamelaar heeft de gemeente Stichtse Vecht in de afgelopen periode onderzoek gedaan naar een passende uitvoeringsorganisatie voor de inzameling van het huishoudelijk afval. Hierbij zijn gesprekken gevoerd en verkenningen gedaan bij meerdere inzamelorganisaties. Het voorstel omvat het toetreden tot de overheidsvennootschap Cyclus N.V. en het verstrekken van de opdracht aan Cyclus N.V. voor het inzamelen van huishoudelijk afval en andere taken van het huishoudelijk afvalbeheer – op te nemen in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) - per 1 januari 2027 (collegebevoegdheid). Cyclus N.V. is een overheidsgedomineerde inzamelorganisatie (OGI) wiens beleid en visie goed past bij de gemeente Stichtse Vecht. Omdat het college voornemens is om deel te gaan nemen aan een N.V., wordt het conceptbesluit hierover voorgelegd aan de raad (raadsbevoegdheid). De raad kan daarop eventuele wensen en bedenkingen kenbaar maken. Het definitieve besluit wordt daarna voorgelegd aan de raad waarbij gevraagd zal worden om in te stemmen met de financiering voor de aankoop van de benodigde aandelen.

A Inleiding

Aanleiding

Op 25 oktober 2024 hebben wij u in de RIB (nr. 36) laten weten dat het inzamelcontract met onze huidige inzamelaar afloopt per 1 januari 2027 en welke mogelijkheden er voor onze gemeente zijn om tijdig hierop te anticiperen. Om te zorgen voor een goed georganiseerde afvalinzameling na deze datum, heeft de gemeente eind 2024 twee mogelijke scenario's verkend:

1. Een nieuwe aanbesteding (via de AVU)
2. Aansluiten bij een publieke inzamelaar

Ad 1. Scenario 1 is opgestart om als optie achter de hand te hebben als optie 2 geen soelaas zou bieden. Uit de gesprekken met publieke inzamelaars bleek dat er tenminste twee overheid NV 's de intentie hebben uitgesproken dat ze positief staan om de samenwerking met ons aan te gaan. Daarom is ervoor gekozen om niet verder te gaan in de vervolgfase van het aanbestedingstraject.

Ad 2. Vanaf eind vorig jaar zijn verkenningen uitgevoerd met publieke inzamelaars (ROVA, Cyclus N.V. en Meerlanden Holding N.V.) om te kijken of zij belangstelling hadden in samenwerking met onze gemeente (en indien mogelijk in samenwerking met de gemeente De Ronde Venen). Ook heeft een kennismakingsgesprek plaatsgevonden met de GAD (Grondstoffen- en Afvalstoffendienst die onderdeel van de Regio Gooi en Vechtstreek) om mogelijke samenwerking met elkaar te bespreken. Uit de gesprekken die zijn gevoerd bleek dat twee van deze publieke inzamelaars (Cyclus N.V. en Meerlanden Holding N.V.) serieuze interesse hadden in samenwerking en hebben er dit jaar verdiepende gesprekken met hen plaatsgevonden.

Bevoegdheid

De gemeente Stichtse Vecht heeft op grond van hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer de wettelijke zorgplicht voor het gescheiden inzamelen van huishoudelijke afval- en grondstoffen. Het college is bevoegd tot het besluiten van privaatrechtelijke handelingen (artikel 160 lid 1 Gemeentewet a en d) en een inzamelaar voor huishoudelijk afval aan te wijzen.

Afweging scenario's

De alternatieve scenario's zijn reeds in een eerder stadium onderzocht. Deze scenario's waren: het opnieuw aanbesteden, aansluiten bij een Gemeenschappelijke Regeling, aansluiting bij een overheidgedomineerde organisatie (OGI) of zelf doen. De varianten zijn zorgvuldig vergeleken en getoetst op de voor de gemeente van belang zijnde criteria. Met uitzondering van de aansluiting bij een overheids NV zijn de alternatieven afgefallen en blijft nu de keuze tussen Meerlanden Holding NV en Cyclus N.V. over waarbij de voorkeur van het college is gevallen op Cyclus N.V. zodat nu tot contractvorming kan worden gekomen. De gemeente wordt op twee wijzen verbonden: als mede-eigenaar via het aandeelhouderschap en als opdrachtgever via een dienstverleningsovereenkomst (DVO),

Maatschappelijk doel en beoogd effect

Met toetreding tot Cyclus N.V borgen we een duurzame, efficiënte samenwerking voor de invulling van de inzameling van het huishoudelijk afval. Tevens verminderen we de kwetsbaarheid van de uitvoering van het afvalbeheer en vergroten we de dienstverlening naar onze inwoners. Daarbij behouden we voor de gemeente invloed en zeggenschap, flexibiliteit, stabiele en voorspelbare kosten, sturing over de uitvoering van het afvalbeheer en een geschikte structuur voor de verbreding van de te leveren diensten.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening

Zie collegebesluit 22 oktober 2024 inhoudende:

1. Tegelijkertijd de aanbesteding inzameling huishoudelijk afval voorbereiden en aansluiting bij overheidsgedomineerde inzamelaars onderzoeken.
2. De mogelijkheid tot het opzetten van een eigen inzameldienst niet onderzoeken.

En de raadsinformatiebrief nr. 36 van 2024 (Toekomst afvalinzameling).

B Beslispunten, Argumenten en Risico's

Argumenten

Er zijn diepgaande gesprekken gevoerd met Meerlanden Holding N.V. en Cyclus N.V. om beide bedrijven goed te leren kennen en met elkaar te kunnen vergelijken. Hierbij is gebruik gemaakt van een afwegingskader / matrix om partijen (op specifieke onderdelen in detail) met elkaar te kunnen vergelijken. Deze matrix is als bijlage bijgevoegd en hiernaar wordt korthedshalve verwezen.

De verschillen tussen Cyclus N.V. en Meerlanden Holding N.V. zijn minimaal maar wel wezenlijk. Zowel Cyclus N.V. als Meerlanden Holding N.V. zouden een geschikte partner kunnen zijn voor gemeente Stichtse Vecht. Beide bedrijven sluiten qua werkwijze en inzamelmodel goed aan op Stichtse Vecht en hebben een sterke strategische beleidsvisie op circulariteit en duurzaam afvalbeheer. Er zijn feitelijk meer overeenkomsten dan verschillen tussen beide partijen maar dat neemt niet weg dat er wel degelijk sprake is van onderscheid. Zo zijn wij bij Cyclus N.V. niet verplicht andere diensten dan het inzamelen van huishoudelijk afval af te nemen. Bij Meerlanden Holding N.V. zijn wijkreiniging en gladheidsbestrijding verplicht af te nemen diensten evenals het beheer van het afvalscheidingsstation. De laatstgenoemde verplicht af te nemen diensten bij Meerlanden Holding N.V. kunnen (indien gewenst) bij Cyclus N.V. als aparte diensten in een DVO worden afgenomen. Bij Cyclus N.V. is dit dus een optie en bij Meerlanden Holding N.V. een voorwaarde (al dan niet op termijn). De diensten die beide partijen kunnen leveren zijn nagenoeg gelijk. Bij Meerlanden Holding N.V. behoort de uitgifte van minicontainers en containerpassen bij het onderdeel KCC. Ook hier is dit een voorwaarde en bij Cyclus N.V. is dit een optie. Cyclus N.V. is voor ons de betere partij omdat aansluiting hier minder consequenties heeft voor onze organisatie. Het inzamelen van huishoudelijk afval is het uitgangspunt geweest om te komen tot een keuze. Afname van andere diensten dan inzameling van huishoudelijk afval zijn binnen onze organisatie al elders ondergebracht.

Samengevat:

- 1.1 De conclusie van het college is dat het voor Stichtse Vecht de beste keuze is om voor een goede borging van de afvalinzameling aan te sluiten bij een overheidsgedomineerde inzamelorganisatie (OGI). Door toetreding tot een OGI vermindert de gemeente de kwetsbaarheid van de uitvoering van het afvalbeheer en wordt de flexibiliteit van de dienstverlening vergroot. Aansluiten bij een OGI ten behoeve van de inzameldienstverlening en de daaraan verbonden activiteiten betekent dat de rol van de gemeente niet wezenlijk wijzigt: de gemeente besteedt de uitvoering van de afvalinzameling uit. In plaats van door meerdere marktpartijen worden de diensten nu geleverd door één OGI. En in plaats van een groot aantal verschillende contracten en relaties, is in de nieuwe

situatie sprake van één integraal contract (de dienstverleningsovereenkomst, DVO) met één opdrachtnemer.

- 1.2 De keuze voor Cyclus N.V. is een keuze voor meer maatwerk door DVO's af te sluiten voor de verschillende diensten met vastgestelde tarieven. Geen verplicht af te nemen gekoppelde diensten, waardoor minder impact op andere afdelingen, teams en units binnen de gemeente. Wel is het mogelijk om meerdere diensten af te nemen. De kosten om aandeelhouder te worden bij Cyclus N.V. zijn lager dan bij Meerlanden Holding N.V.. Dit heeft te maken met de intrinsieke waarde van de aandelen (zie paragraaf Financieel). Daarnaast is er de mogelijkheid bij Cyclus N.V. om het te ontvangen dividend om te zetten in een korting op de inzamelkosten voor het opvolgende boekjaar. Hierdoor blijven de inzamelkosten lager en heeft dit direct een positieve invloed op de hoogte van de afvalstoffenheffing. Ook de inzamelkosten bij Cyclus N.V. liggen naar onze inschatting lager dan bij Meerlanden Holding N.V.. Dit betreft voornamelijk de huis-aan-huis inzameling middels minicontainers en het ledigen van de verzamelcontainers. De totaalkosten voor de gehele inzameling zijn door ons globaal ingeschat. Een goede vergelijking maken is lastig doordat Cyclus N.V. voor de losse diensten (ledigen, reinigen en onderhoud verzamelcontainers) aparte tarieven hanteert. Bij Meerlanden Holding N.V. is er meer sprake van koppeltarieven. Een berekening en vergelijking is toegevoegd als bijlage.
- 1.3 Het college voert het beleid uit en dus is de wijze van aanbesteding van de inzameling van huishoudelijk afval aan het college. Omdat het college opteert voor een andere rechtsvorm wordt de raad hierover geconsulteerd. De raad gaat immers over het beschikbaar stellen van de benodigde middelen voor de aankoop van de aandelen. Er is hier sprake van samenhang.
- 1.4. Bij een publieke organisatie als Cyclus N.V. zijn de inzameltarieven gebaseerd op werkelijke kosten. Toetreding tot Cyclus N.V. biedt daarom een stabielere (kost)prijs voor de dienstverlening op de langere termijn, in vergelijking met marktgerichte aanbesteding. Marktprijzen worden immers niet alleen bepaald door daadwerkelijke kosten, maar ook door externe factoren als economische schommelingen, (beperkte) marktwerving en strategische prijsstelling. De ontwikkeling van marktprijzen is dan ook onzeker. Binnen het samenwerkingsverband Midwaste heeft Cyclus N.V. de krachten gebundeld voor de aanbesteding van de verwerking van diverse grondstofstromen. Deze samenwerking leidt tot een groter collectief volume, wat resulteert in gunstigere contractvoorwaarden.

Risico's

1.1 Samenwerkingspartij trekt zich terug. Niet alleen de gemeente moet uiteindelijk een besluit nemen over toetreding, ook de nieuwe samenwerkingspartij en de daarin deelnemende gemeenten in het samenwerkingsverband moeten instemmen met toetreding van Stichtse Vecht. Formeel wordt het besluit over toetreding van Stichtse Vecht pas na het definitieve raadsbesluit voorgelegd aan de aandeelhoudende gemeenten.

1.2 Er kunnen personele gevolgen zijn voor de ambtelijke organisatie. Aansluiten bij Cyclus N.V. ten behoeve van de inzameldienstverlening en de daaraan verbonden activiteiten betekent echter dat de rol van de gemeente niet wezenlijk wijzigt. De gemeente blijft regiegemeente. In plaats van door meerdere marktpartijen worden de diensten nu geleverd door één overheidsvennootschap namelijk Cyclus N.V.. Er is sprake van 1 partij t.b.v. de uitvoering middels diverse DVO's per uit te voeren dienst afhankelijk van de behoefte van de gemeente. Zo kunnen onze vakspecialisten vanuit Cyclus N.V. ondersteuning krijgen op het gebied van KCC-taken, communicatie, beleidsadvisering etc. Dit kan betekenen dat er een

verschuiving plaats zal vinden en er mogelijk (op termijn) enkele taken binnen de eigen organisatie zullen komen te vervallen. Dit kunnen bijvoorbeeld (gesegmenteerde) taken zijn op het gebied van administratie, aanbestedingen, contractbeheer en communicatie. In hoeverre dit gevolgen heeft voor de formatie zal na 2027 duidelijker worden. Vooralsnog worden deze gevolgen als beperkt ingeschat. Mogelijk kan een eventuele formatiereductie voor een deel door natuurlijk verloop en taakherschikking worden opgevangen.

Deelname aan een publieke naamloze vennootschap heeft sowieso geen negatieve invloed op het risicoprofiel van de gemeente.

C Overige aspecten

Financieel

Op dit moment is over de financiële consequenties en hoe de kosten uit zullen vallen ten opzichte van de huidige kosten weinig concreets te zeggen. Een eventuele investering bij Meerlanden Holding N.V. zal naar onze inschatting een significant grotere investering vergen dan bij Cyclus N.V. (zie bijlagen). Zodra in een later stadium exact duidelijk is welke bedragen hiermee gemoeid zijn zal middels een apart raadsvoorstel budget worden aangevraagd bij de raad. Cyclus N.V. heeft de voorkeur van het college boven Meerlanden Holding N.V. vanwege de lagere kosten voor het verwerven van aandelen en het ontbreken van een jaarlijkse herijking van het aandelenpakket (zoals jaarlijkse bijkoop). Daarnaast zijn de jaarlijkse uitvoeringskosten bij Cyclus NV lager.

Er is een globale kostenvergelijking gemaakt die als bijlage is bijgevoegd. De verwachting is dat de kosten sowieso hoger uit zullen gaan vallen maar dat is niet vreemd omdat de verwachte inzamelkosten worden vergeleken met de inzamelkosten in (meerjarige aflopende) contracten die vele jaren geleden zijn afgesloten en waarmee geen rekening is gehouden met inflatie. Voor de aanschaf van de aandelen dient er budget aangevraagd te worden. Uit navraag bij Cyclus is gebleken dat BDO (BDO = een internationaal netwerk van accountants-, belasting- en advieskantoren die onder de naam BDO professionele diensten verlenen) eind juli verwacht de nieuwe intrinsieke aandelenwaarde te kunnen delen. Zie voor meer informatie bijlage 4 Op basis van het aantal inwoners en de voorlopige intrinsieke waarde van de aandelen. Zodra de uiteindelijk intrinsieke waarde van de aandelen bekend is, nemen wij het exacte bedrag op in het raadsvoorstel.

Indien zou worden aanbesteed aan de markt zou er ook sprake zijn van hogere kosten. Los van de kosten voor inzameling dient bij de keuze voor een publieke inzamelaar rekening te worden gehouden met de eenmalige kosten voor verwerving van aandelen. Hiertegenover staat een stukje zeggenschap binnen de publieke naamloze vennootschap en mogelijk dividend uit deze deelneming. Beide partijen hebben de afgelopen jaren dividend uitgekeerd. Inzicht in de structurele en incidentele gevolgen zal nader worden uitgewerkt. Bij het uitgangspunt van 100% kostendekking binnen het taakveld afval zullen eventuele toekomstige hogere kosten worden gedekt door een hoger tarief voor de afvalstoffenheffing.

Juridisch

Omdat het college voornemens is om deel te gaan nemen aan een N.V., wordt het conceptbesluit hierover voorgelegd aan de raad. De raad kan daarop wensen en bedenkingen kenbaar maken. Hiermee voldoen we aan de Gemeentewet artikel 160 lid 2. Dat luidt:

(lid) 2. Het college besluit slechts tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang.

Door deel te nemen in Cyclus N.V., die een aanbestede dienst is, is er sprake van verticale inbesteding en wordt voldaan aan de Aanbestedingswet 2012 en kan worden afgezien van een Europese aanbesteding van de inzameling.

Het college heeft besloten een verplichting tot geheimhouding op te leggen ten aanzien van bijlagen 1 tot en met 4 op grond van artikel 87 van de Gemeentewet jo. artikel 5.1, lid 2, aanhef en onder b van de Wet open overheid (Woo). Als in dit geval geen geheimhoudingsplicht geldt ten aanzien van deze bijlagen kan dat de financiële positie van de gemeente nadelig beïnvloeden. Het belang van openbaarheid weegt daarom niet op tegen de economische of financiële belangen van de gemeente.

Door wijziging van de Gemeentewet per 1 april 2023 geldt het vereiste dat de raad de geheimhouding moet bekrachtigen om het vervallen daarvan te voorkomen, niet meer. De geheimhoudingsplicht ten aanzien van de aan de raad verstrekte stukken blijft gelden, totdat de raad besluit deze op te heffen (artikel 89, lid 4 van de Gemeentewet).

Kantttekeningen

1.1 We zitten op een kritisch tijdsfad. Om de continuïteit van de inzameldienstverlening in Stichtse Vecht te waarborgen per 1 januari 2027 is van belang dat het besluitvormingsproces (naast zorgvuldig) voortvarend is. De gevraagde snelheid is geen keuze, maar een consequentie van de omstandigheden waardoor het traject versneld uitgevoerd moet worden. Het borgen van de inzameldienstverlening per 1 januari 2027 vraagt om een minimale tijdsdtermijn van 6 maanden voor het voorbereidingstraject voor het maken en vastleggen van (werk)afspraken, de logistiek en het inregelen van de uitvoeringsorganisatie. Door de gekozen formulering van het raadsbesluit wordt het mogelijk om het voorgenomen besluit van het college vlot te bevestigen, waarna de implementatie en voorbereiding van de toetreding en uitvoering van de inzameling zijn beslag kunnen krijgen.

1.2 Strategische keuze gemaakt op kwalitatieve aspecten. Ondanks de beperkte invloed en zeggenschap binnen Cyclus N.V. (vanwege de grootte van de gemeente) kunnen we goed gebruik maken van de actieve regionale samenwerking.

1.3 Meerdere gemeenten sluiten in korte tijd aan bij Cyclus N.V. Cyclus N.V. breidt uit met meer gemeenten. Hierdoor kan de bedrijfsvoering van Cyclus N.V. onder druk komen te staan. Op dit moment heeft Cyclus NV projectcapaciteit achter de hand, zodat ze tijdig kunnen schakelen richting gemeenten en andere stakeholders. Daarnaast hebben zij voorlopige afspraken gemaakt met PreZero ("Letter of Support") m.b.t. overname van mensen & middelen, wat bijdraagt aan een zorgvuldige overdracht van de dienstverlening. Cyclus N.V. gaat ervan uit dat de komst van meer gemeenten juist leidt tot meer efficiencyvoordelen, en daarmee stabiele of lagere tarieven.

1.3 Er is risico op extra kosten. Als aandeelhouder bij Cyclus N.V. zijn alle deelnemende gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk voor extra kosten indien die zich voordoen als gevolg van tegenvallende aanbestedingen voor verwerking, kostenstijgingen of exogene factoren. We zien de komende jaren een autonome stijging van de kosten voor de afvalinzameling – en verwerking. Dit is onder ander het gevolg van een stijging van de verwerkingskosten en een toename in de inzaamkosten. Op de kosteneffecten wordt nader ingegaan in de paragraaf Vervolg.

Communicatie

De raad wordt met een Raadsinformatiebrief geïnformeerd over het genomen besluit. Daarnaast zorgen we voor tijdige communicatie richting pers en inwoners dat Cyclus N.V. per 1 januari 2027 de inzaamdienstverlening gaat verzorgen in opdracht van de gemeente en wat de eventuele gevolgen zijn voor inwoners. Waar nodig worden verwijzingen, namen en externe links op www.stichtsevecht.nl aangepast

Participatie

N.v.t.

Vervolg

Na consultatie van de raad om toe te treden tot Cyclus N.V. zetten we onze gesprekken met Cyclus N.V. voort om de afspraken vast te leggen in (het concept) van de af te sluiten Dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor de inzaameling. Na verwerking van eventueel ingebrachte wensen en bedenkingen vanuit de raad en definitieve besluitvorming (raadsbesluit) wordt de toetreding ter besluitvorming / accordering voorgelegd aan de AVA van Cyclus N.V.. Een instemming van de AVA met de toetreding van Stichtse Vecht is noodzakelijk. Het voornemen tot toetreding is aangekondigd. Er zijn geen signalen dat toetreding tot niet-instemming zal leiden. Ook zal contact opgenomen worden met Cyclus N.V. voor een kennismaking en presentatie (na het zomerreces) in de raadscommissie Fysiek Domein. Tijdens deze bijeenkomst maakt de raad nader kennis met de organisatie en haar werkwijze. De raad heeft hier ook de mogelijkheid om vragen te stellen. Na het definitieve besluit door de raad tot toetreding starten we met Cyclus N.V. de definitieve voorbereidingen van de overgang, zodat de inzaameling van huishoudelijk afval vanaf 1 januari 2027 zonder problemen door blijft gaan. Onderdeel hiervan is het afsluiten van een dienstverleningsovereenkomst, waarin de afspraken tussen gemeente en Cyclus NV worden vastgelegd.

Ook zullen wij de komende periode ons gaan oriënteren op de (eind)verwerking van ons huishoudelijk afval. Dit vindt nu plaats via de verwerkingscontracten van de AVU. Het is echter ook mogelijk om naast inzaameling de verwerking van ons huishoudelijk afval onder te brengen bij Cyclus N.V. Dit dient echter nader uitgezocht te worden om de voor- en nadelen hiervan in beeld te brengen. Eind dit jaar speelt de verlening / opnieuw afsluiten van verwerkingscontracten voor huishoudelijk afval binnen de AVU en zal hier inhoudelijk nader naar gekeken worden en zult u hierover desgewenst nader worden geïnformeerd. Als eind dit jaar het college en de gemeenteraad besluiten om ook de verwerking aan Cyclus N.V. te gunnen, dan moet het contract met AVU voor 31 december 2025 worden opgezegd (1 jaar opzegtermijn), zodat we per 1 januari 2027 zijn uitgetreden.

Na het kenbaar maken van eventuele wensen en bedenkingen door de gemeenteraad over het principebesluit tot toetreding tot Cyclus N.V., agendeert het college het voorstel opnieuw voor definitieve

besluitvorming. Daarin nemen we eventuele wensen en bedenkingen van de raad mee en vragen wij de raad budget voor het aankopen van de benodigde aandelen.

Bijlagen

1. Afwegingskader /matrix (geheim)
2. Geschatte kosten inzameling afwegingskader (geheim)
3. Memo Update investering (geheim)
4. Informatie financiële paragraaf (geheim)

15 juli 2025

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

Gemeentesecretaris
drs. R.C.L. Heijdra

Burgemeester
drs. A.J.H.T.H. Reinders